

Elemente de noutate privitoare la examenele și evaluările naționale, la programele și la manualele școlare

I. Examenul de bacalaureat 2008

Examenul de bacalaureat este modalitatea de evaluare a cunoștințelor, a competențelor, a nivelului de cultură generală și de specializare, atins de absolvenții de liceu. Pentru cele 145 de discipline/module la care s-a susținut examenul de bacalaureat 2008 au fost elaborate subiecte/categorii de itemi în conformitate cu prevederile art. 52 din *Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat-2008*, aprobată prin Ordinul M.E.C.T. nr. 1869/ 31.VIII.2007.

Pentru fiecare disciplină au fost elaborate câte 300 de subiecte/ grupuri de itemi (Subiectul I, Subiectul II și Subiectul III) și în total au rezultat **43.500** de subiecte/grupuri de itemi.

În cifre, se poate menționa că la acest efort de realizare a celor 43.500 de subiecte/grupuri de itemi au contribuit **1.209** experți, profesori de la catedră și specialiști ai C.N.C.E.I.P., astfel:

- 27 de angajați ai C.N.C.E.I.P. – în calitate de coordonatori ai grupurilor de lucru;
- 952 de profesori a căror activitate se desfășoară nemijlocit la catedră, autorii subiectelor sau monitori de calitate;
- 223 profesori traducători în limbile minorităților naționale: maghiară, germană, slovacă, sârbă, ucraineană;
- 7 specialiști ai C.N.C.E.I.P. care au contribuit la prelucrarea electronică a itemilor/subiectelor, în vederea postării pe website.

Subiectele/grupurile de itemi au fost supuse consultării publice, în perioada 1–31 martie 2008. Tot în această perioadă fiecărui județ i s-au repartizat, pentru fiecare disciplină, un număr de subiecte pentru a fi analizate.

Toate propunerile și sugestiile primite la CNCEIP au fost analizate și pe baza acestora s-a intervenit punctual asupra unor subiecte, cu scopul de a crește gradul de accesibilitate al acestora. În medie procentul de intervenție asupra subiectelor la cele 145 discipline a fost de 4%.

Baremele de corectare și de notare au fost făcute publice numai pentru variantele de subiecte extrase în sesiunile examenului de bacalaureat 2008. Acestea au fost publicate pe website, în ziua fiecărei probe de examen, la ora 14⁰⁰.

I.1 Situații statistice cu privire la examenul de bacalaureat, sesiunea iunie-iulie 2008

La examenul național de bacalaureat din sesiunea iunie-iulie 2008 s-au prezentat la examen 97,74% din numărul de elevi înscriși și au fost declarați admiși 78,26% din numărul de elevi prezenți.

În sesiunea iunie-iulie 2008 a examenului de bacalaureat au fost eliminați din examen 268 elevi. Situația statistică referitoare la candidații promovați, respinși și eliminați este prezentată în diagrama din figura 1.

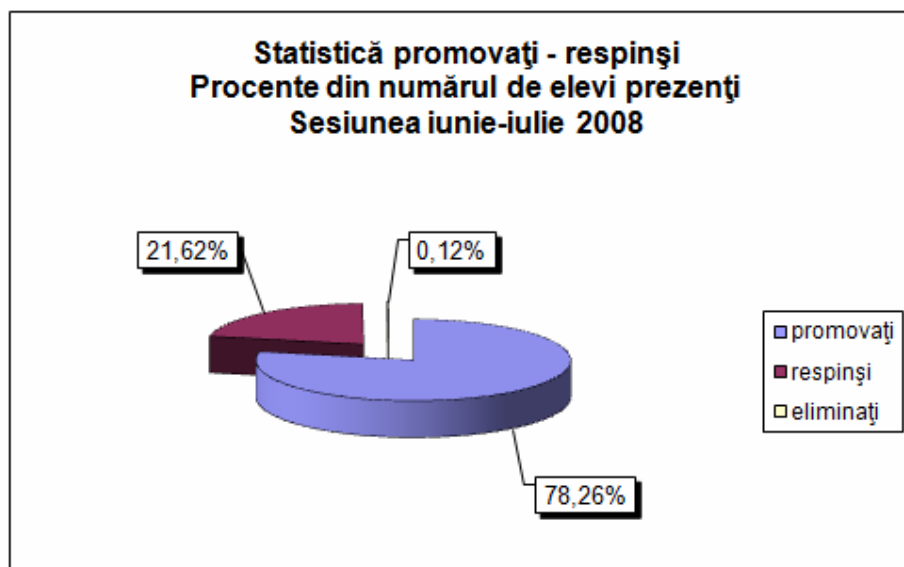

Figura 1

La nivelul întregii țări au fost depuse 39.721 contestații; dintre acestea, 83,80% au reprezentat contestații depuse de candidații din promoția 2008.

Distribuția procentuală a candidaților înscriși la diferite forme de învățământ, corespunzătoare sesiunii iunie-iulie 2008 este ilustrată în diagrama din figura 2.

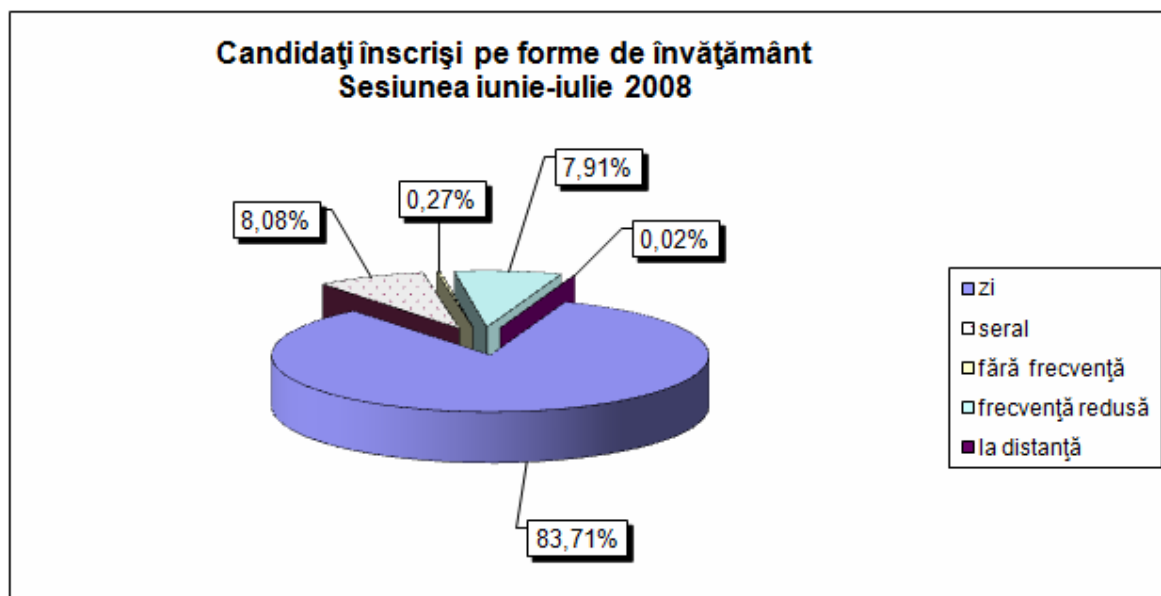

Figura 2

Figura 3 ilustrează situația comparativă pentru anii 2004-2008 a distribuției procentuale pe categorii de medii a candidaților declarați admiși în sesiunea iunie-iulie.

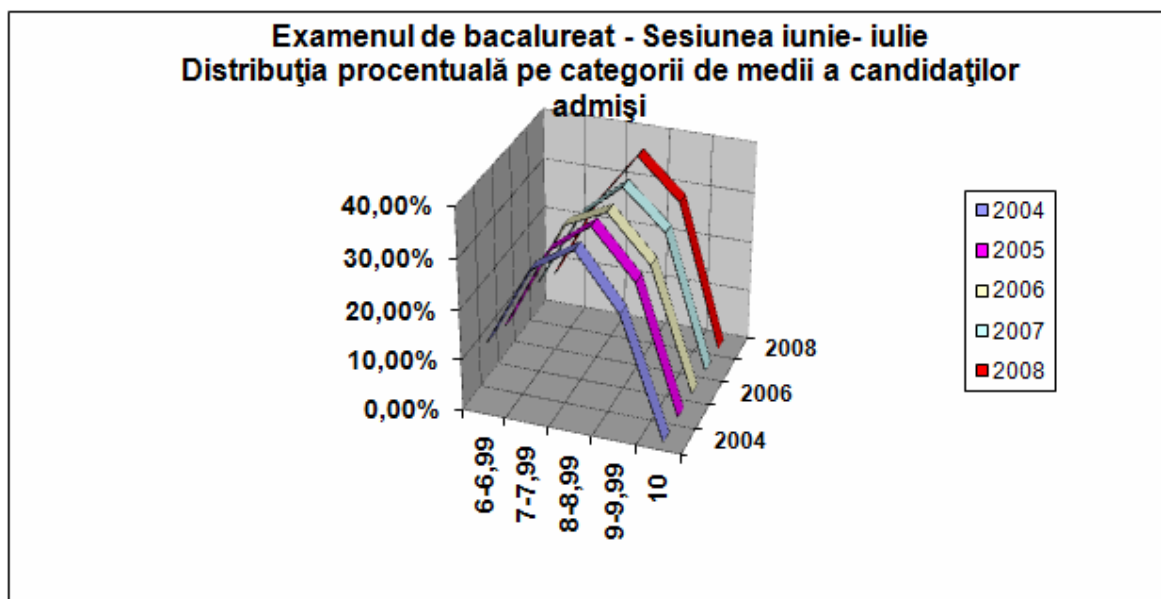

Figura 3

1.2 Noutăți referitoare la modul de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat – 2009

În urma rapoartelor pe care Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar le-a primit de la comisiile județene de bacalaureat/ a municipiului București și în vederea îmbunătățirii modului de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat - 2009, în metodologie au fost introduse noi articole.

Astfel, Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat 2009 prevede, la alineatele (4) și (5) din Art. 1, organizarea, de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, a unei sesiuni speciale de bacalaureat, pentru elevii din clasele a XII-a/ a XIII-a participanți la loturile olimpice, la competițiile sportive și artistice internaționale, precum și pentru elevii claselor a XI-a și a XII-a din secțiile bilingve francofone pentru obținerea mențiunii speciale „secție bilingvă francofonă”.

Un alt element de noutate îl constituie Art. 10, alineatul (3) conform căruia din comisia județeană de bacalaureat/ a municipiului București face parte și inspectorul școlar de educație fizică și sport, respectiv cel de arte, care vor monitoriza întreaga organizare și desfășurare a probelor practice la disciplinele respective.

O prevedere importantă a noii metodologii completează atribuțiile președintelui comisiei de bacalaureat din centrul zonal de evaluare; conform Anexei 3, (punctul III) privind aprobarea calendarului și a metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat -2009, acesta trebuie să se asigure că membrii comisiei nu fac publice informații cu privire la conținutul lucrărilor scrise evaluate în cadrul centrului respectiv.

Prin Anexa 3, -punctul III,(3-15), privind aprobarea calendarului și a metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat -2009, profesorii evaluatori au ca atribuție asigurarea confidențialității cu privire la conținutul lucrărilor scrise care le-au fost repartizate spre evaluare.

Art. 19, alineatul (2), stabilește că presa are acces în centrele de examen numai cu avizul președintelui comisiei și însoțit de un membru al comisiei, exclusiv în timpul

desfășurării probelor orale, accentuând, totodată, faptul că pentru realizarea materialelor specifice presei (înregistrări/ fotografii/ preluări de imagine) este necesar acceptul persoanelor care apar în materialele respective.

O prevedere importantă a prezentei metodologii o reprezintă conținutul Art.40, alineatul (1), prin care se precizează că subiectele pentru examenul de bacalaureat se clasifică în categoria documentelor secret de serviciu din momentul demarării acțiunii de elaborare a acestora și până în momentul în care devin publice.

De asemenea, prin Art.40, alineatul (4), Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar va posta pe web-site structura subiectelor pentru probele scrise și a biletelor pentru probele orale, precum și precizările metodologice referitoare la cerințe și la modalitățile de evaluare ale acestora la data de 30 noiembrie 2008.

II. Tezele cu subiect unic

Tezele cu subiect unic reprezintă modalitatea de evaluare sumativă a abilităților, a capacităților și a cunoștințelor dobândite de elevi, în fiecare semestru al unui an școlar. Tezele cu subiect unic reprezintă o formă de evaluare națională și are regimul tezelor semestriale. Nota obținută la teză are o pondere de 25% din media semestrială la respectiva disciplină de învățământ.

Subiectele pentru tezele cu subiect unic au fost elaborate de către Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar. Pentru fiecare dintre disciplinele la care s-a susținut teză cu subiect unic, s-au realizat câte 10 variante de subiecte. Subiectele au fost elaborate în conformitate cu programele școlare pentru tezele cu subiect unic pentru clasele a VII-a și a VIII-a, semestrele I și II. Gradul de dificultate al subiectelor a fost mediu, oferind posibilitatea fiecărui elev să rezolve sarcinile de lucru, în funcție de cunoștințele deținute și de competențele dobândite.

În fiecare zi în care s-au desfășurat teze cu subiect unic s-a extras numărul variantei de subiecte, conform procedurilor existente.

Transmiterea subiectelor s-a realizat în conformitate cu *Metodologia de organizare și desfășurare a tezelor cu subiect unic la clasa a VII-a și a VIII-a în anul școlar 2007-2008*, cu *Procedura privind modalitatea de transmitere a subiectelor pentru tezele cu subiect unic la clasele a VII-a și a VIII-a în anul școlar 2007-2008* și cu *Procedura privind transmiterea subiectelor de rezervă la tezele cu subiect unic de la clasele a VII-a și a VIII-a în situații speciale*.

II.1 Situații statistice referitoare la tezele cu subiect unic

Pentru tezele cu subiect unic s-a utilizat o nouă procedură de transmitere a subiectelor către centrele de comunicare.

Diagramele din figurile 4 și 5 evidențiază procentul centrelor care s-au logat și au descărcat arhivele cu subiectele în primele 5 minute, în sesiunile normale și în cele speciale.

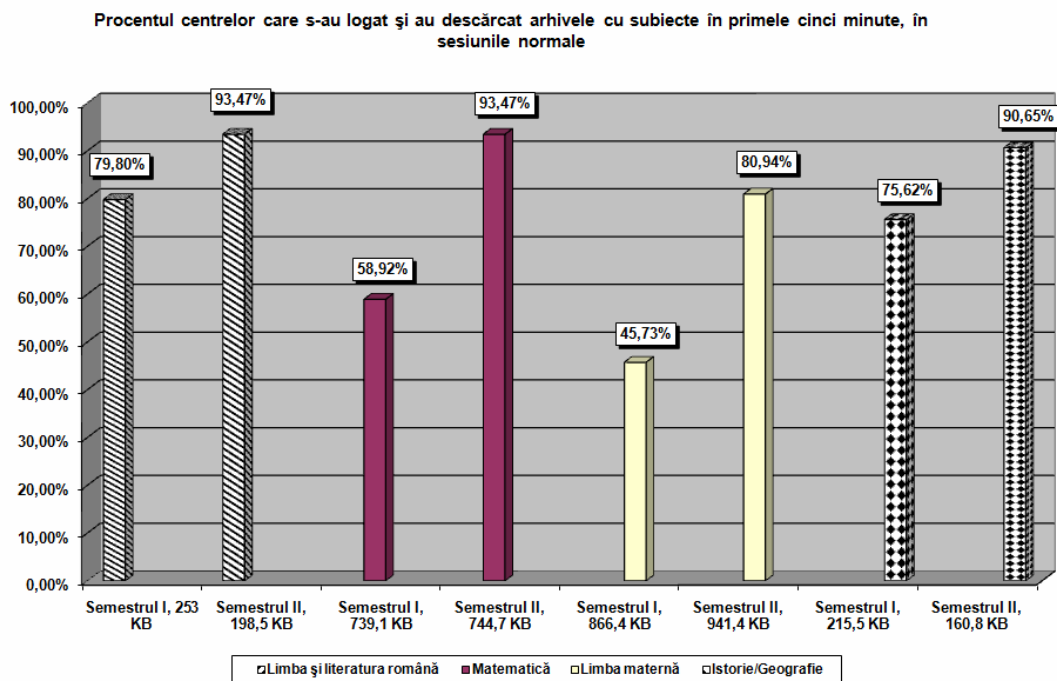

Figura 4

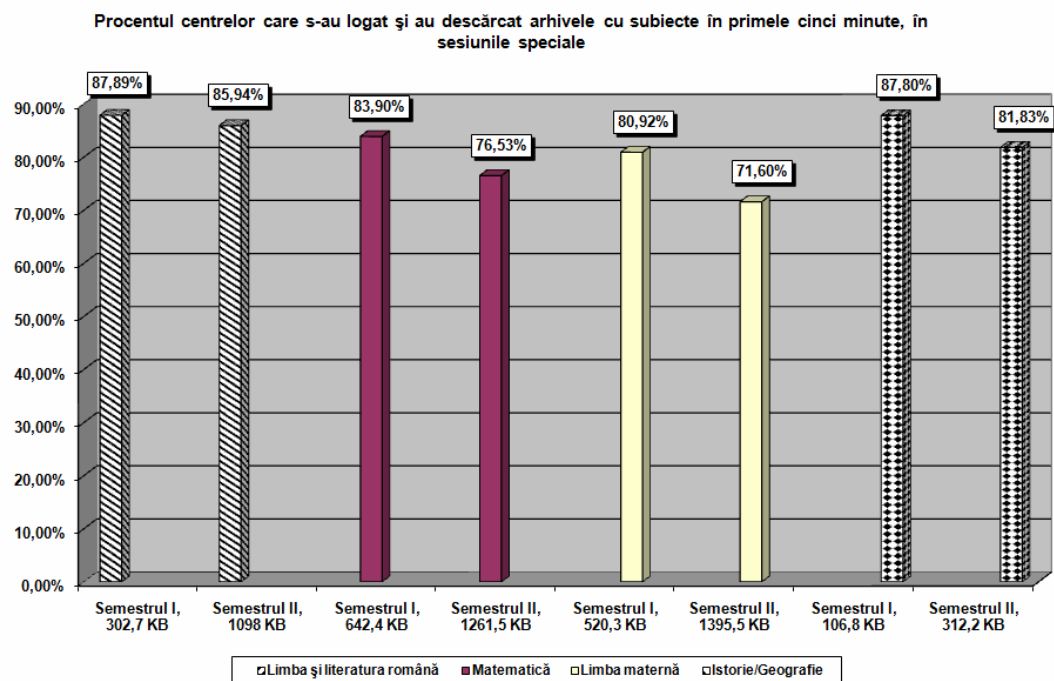

Figura 5

Se remarcă faptul că, deși dimensiunea arhivelor a fost mai mare în sesiunea specială din semestrul al II-lea, procentul centrelor care s-au logat și au descărcat arhivele cu subiectele în primele 5 minute a fost de peste 70%.

Din analiza modului în care s-a desfășurat transmiterea subiectelor pentru tezele cu subiect unic în anul școlar 2007-2008 s-au evidențiat următoarele aspecte:

- transmiterea subiectelor a avut loc în toate centrele de comunicare și în toate inspectoratele școlare județene/al municipiului București, care aveau arondate unități de învățământ în care elevii susțineau teza cu subiect unic;
- nu s-au înregistrat dificultăți de comunicare cu persoanele de contact din cadrul centrelor de comunicare;
- doar cauze obiective (cum ar fi oprirea furnizării cu energie electrică, defecțiuni ale furnizorului de Internet, defecțiuni ale calculatoarelor din centrele de comunicare) au împiedicat conectarea tuturor centrelor.

Imediat după expirarea timpului, alocat pentru rezolvarea subiectelor la fiecare teză cu subiect unic, a fost postat pe site-ul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului baremul de corectare și de notare pentru varianta extrasă.

Diagramele din figurile 6,7,8 și 9 ilustrează rezultatele, înregistrate în perioada de teze din semestrul I și II (sesiunile normale ale tezelor cu subiect unic) din anul școlar 2007-2008, la limba și literatura română și matematică, în comparație cu rezultatele corespunzătoare, înregistrate la Testarea Națională 2007.

Analiza comparativă a rezultatelor la limba și literatura română

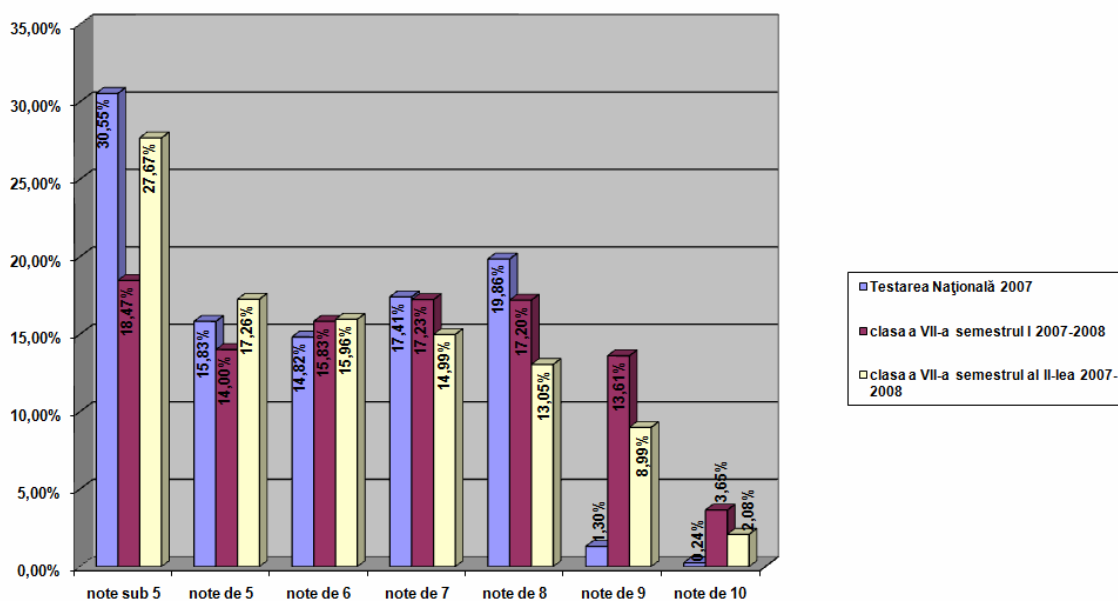

Figura 6

Această analiză comparativă este realizată separat pe baza rezultatelor înregistrate la tezele cu subiect unic de la clasa a VII-a, respectiv a VII-a.

Din diagrame se remarcă procentul mult mai mare de note peste 6 obținut la teze comparativ cu cele de la Testarea Națională din 2007.

Analiza comparativă a rezultatelor la limba și literatura română

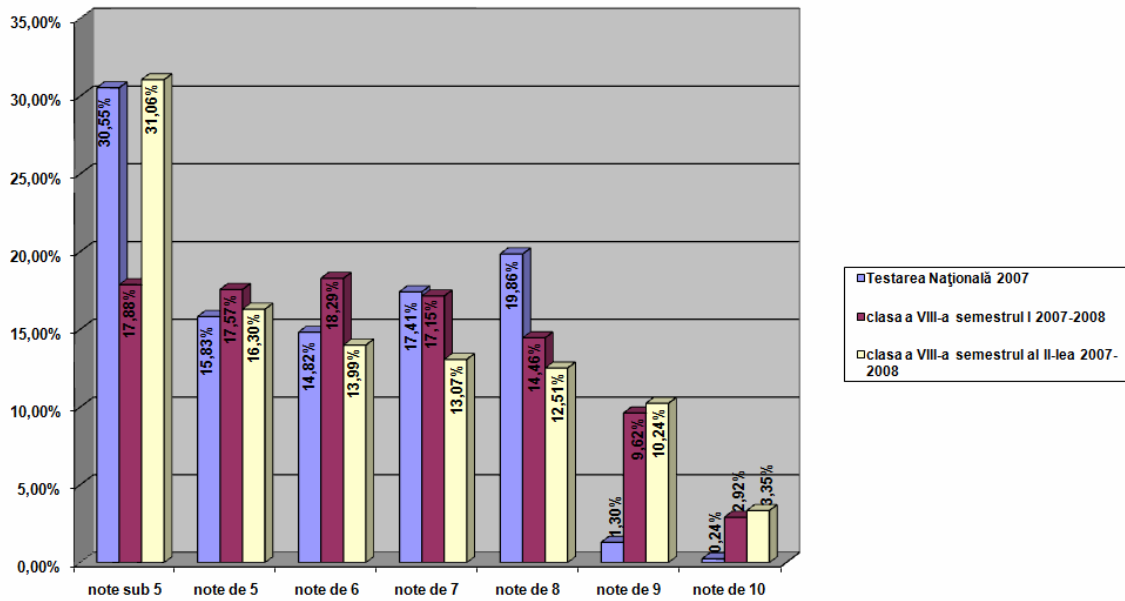

Figura 7

Analiza comparativă a rezultatelor la matematică

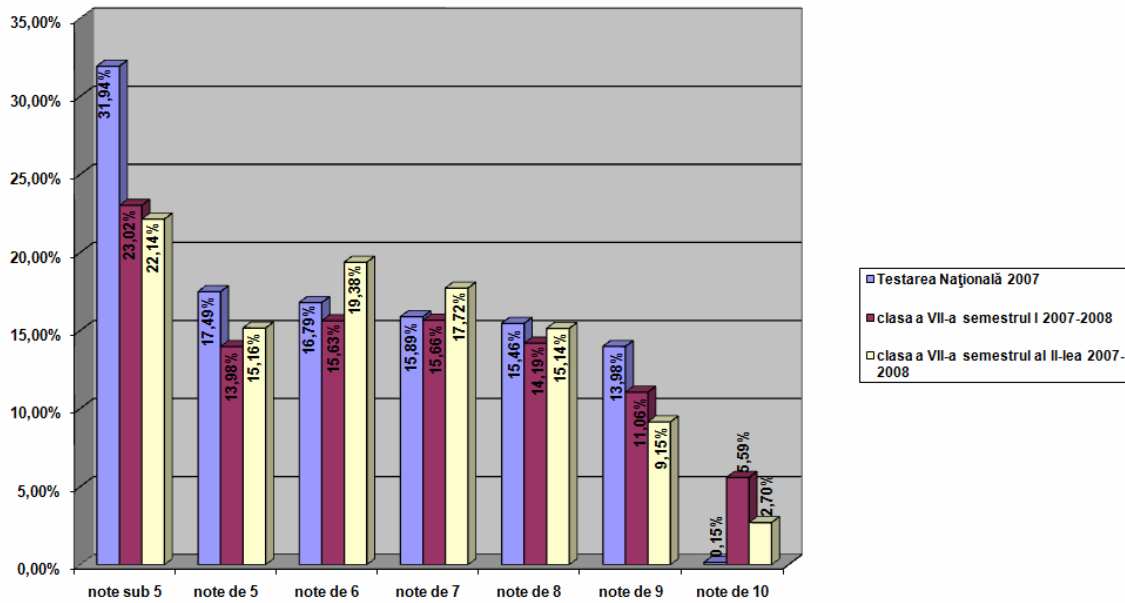

Figura 8

Analiza comparativă a rezultatelor la matematică

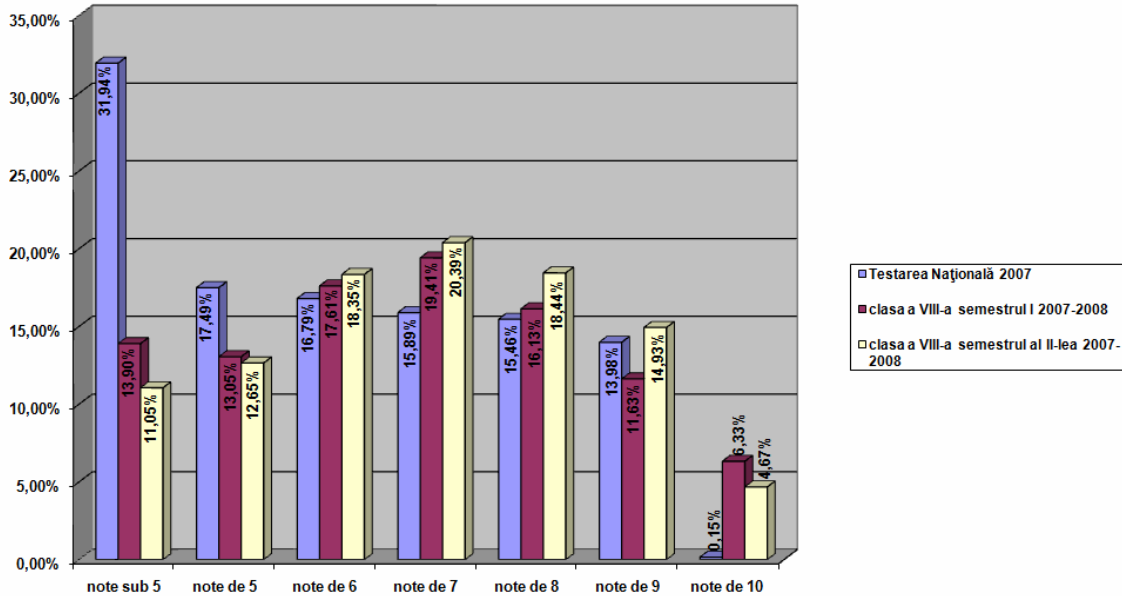

Figura 9

Tezele cu subiect unic au avantajul că nu se susțin la sfârșitul unui ciclu de învățământ, ci sunt desfășurate pe parcursul a doi ani școlari. Ele dau posibilitatea identificării din timp a curenților de cunoștințe, a neîndeplinirii obiectivelor de referință de către unii elevi, dând astfel posibilitatea să se intervină din timp cu măsuri eficiente.

Testele Naționale erau foarte aproape de ceea ce înseamnă examene (cu tot ceea ce implică din punct de vedere emoțional pentru elevi), pentru că ele se finalizau cu un rezultat categoric (admis/respins), în timp ce tezele constituie o evaluare sumativă, ce intervine după o secvență de învățare de un semestru, evaluare uniformă pe tot teritoriul țării. În plan psihologic au avantajul că nu mai constituie un factor de stres atât de mare pentru elevi și că se evită supraîncărcarea elevilor. În plus față de tezele obișnuite, gradul de obiectivitate este mai mare, ele fiind corectate de evaluatori externi.

II.2 Noutăți referitoare la modul de organizare și desfășurare a Tezelor cu subiect unic în anul școlar 2008-2009

În vederea îmbunătățirii modului de organizare și desfășurare a tezelor unice 2009, în Metodologia de organizare și desfășurare a tezelor cu subiect unic pentru clasele a VII-a și a VIII-a în anul școlar 2008 – 2009 au fost introduse noi articole.

Astfel, Metodologia prevede (la articolele 4, 5, 6 și 7) înființarea unei Comisii Naționale pentru organizarea tezelor cu subiect unic, precum și atribuțiile acesteia.

O altă noutate este legată de utilizarea ștampilelor speciale pentru teza cu subiect unic (art 9, alin 7).

Atribuțiile Comisiilor județene/a municipiului București, ale Comisiilor din unitățile de învățământ, ale Comisiilor din centrele de evaluare și ale Comisiilor din centrele de contestații sunt prevăzute în Anexa 3 a Metodologiei de organizare și desfășurare a tezelor cu subiect unic pentru clasele a VII-a și a VIII-a în anul școlar 2008 – 2009.

În articolul 12, alin. 2 se specifică faptul că elevii vor fi așezați în bănci în ordine alfabetică, pe clase și nu pe școală.

Articolul 23, detaliază, de la alin. 4 până la alin. 21, acțiunile asistenților pe întreaga perioadă de desfășurare a tezei.

Un element nou introdus pentru desfășurarea evaluării în sesiunile de teze unice din anul școlar 2008-2009 este legat de faptul că fiecare lucrare va fi corectată de doi profesori, unul dintre aceștia fiind profesorul de la clasă (care va corecta lucrările în școală), iar celălalt, un profesor din centrul de evaluare, extern unității de învățământ de la care provin tezele (art. 25).

Art. 26 reglementează durata desfășurării activității de evaluare (alin 1), stabilind, în plus, la alin 7, faptul că profesorii care corectează lucrarea evidențiază răspunsurile greșite prin subliniere cu pix, stilou sau creion de culoare roșie.

Un alt element de noutate este legat de lucrările care inițial au primit note finale cuprinse între 4,50 – 4,99, inclusiv notele de 4,50 și 4,99 sau o notă finală cel puțin egală cu 9,50. Pentru aceștia, nota definitivă este nota acordată de comisia de contestații (art.28).

Art. 30 prevede măsurile ce urmează a fi luate dacă în perioada tezelor cu subiect unic vor exista persoane implicate în organizarea și desfășurarea acestora care comit fapte cu caracter infracțional. De asemenea vor fi sancționați și profesorii care corectează neglijent lucrările (alin. 3), înregistrând diferențe mai mari de 1,5 puncte.

Au fost introduse și articole care se referă la elevii cu cerințe educative speciale (art. 34 și 35), precum și la elevii de la clasele cu frecvență redusă (art 36).

Articolul 40 interzice colectarea sau favorizarea acțiunii de colectare a unor fonduri materiale sau bănești.

Articolul 41 stipulează faptul că fiecare membru al comisiei va da o declarație – tip în care precizează că își asumă responsabilitatea pentru respectarea întocmai a prevederilor legale și că știe că măsurile disciplinare care se pot lua împotriva sa în cazul în care se constată nereguli pot să ducă la excluderea sa din învățământ.

III. Programe școlare

Potrivit Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, programa școlară este parte componentă a curriculumului național; aceasta reprezintă documentul școlar de tip reglator – instrument de lucru al cadrului didactic – care stabilește, pentru fiecare disciplină/ modul de pregătire profesională în parte, oferta educațională care urmează să fie realizată în bugetul de timp alocat pentru un parcurs școlar determinat, în conformitate cu statutul și locul disciplinei/ modului de pregătire profesională în planul-cadru de învățământ.

Datorită faptului că la nivelul programelor școlare pentru învățământul liceal și pentru școala de arte și meserii au fost realizate periodic revizui, noile programe școlare fiind aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului începând din anul 2004, iar în prezent documentele tipărite, care cuprind programele școlare pentru liceu, au fost editate înainte de revizuirile operate (nemaifiind așadar de actualitate), precum și în scopul facilitării accesului cadrelor didactice la programele școlare în vigoare, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar a realizat și difuzat, la nivel național, un DVD care conține:

- programele școlare în vigoare pentru învățământul liceal și pentru școala de arte și meserii;
- curriculumul la decizia școlii, aprobat ca ofertă centrală, pentru învățământul liceal;

- softul care asigură accesul rapid la informațiile din cuprinsul programelor școlare.

În acest fel, s-a reușit reunirea tuturor programelor școlare în vigoare, actuale, pentru învățământul liceal și pentru școala de arte și meserii, cu atât mai mult cu cât, până în acest moment, nu exista niciun fel de document tipărit, care să cuprindă pachetul de programe școlare pentru oferta centrală de CDS.

De asemenea, în urma revizuirii programelor școlare pentru învățământul gimnazial, pentru disciplinele din trunchiul comun menționate în planurile-cadru de învățământ în vigoare, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar urmează să definitiveze și să difuzeze, tot la nivel național, un CD care să conțină:

- programele școlare în vigoare pentru învățământul gimnazial;
- softul care asigură accesul rapid la informațiile din cuprinsul programelor școlare.

Scopul realizării și difuzării acestui CD este reunirea tuturor programelor școlare în vigoare, pentru învățământul gimnazial, aprobate sau în curs de aprobare prin ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului. Toate unitățile care școlarizează nivelul gimnazial, inspectoratele școlare, Casele corpului didactic, precum și Centrele de resurse și documentare vor primi, în timp util, acest CD în vederea asigurării accesului cadrelor didactice la programele școlare necesare pentru proiectarea și desfășurarea activităților de predare-învățare-evaluare, conform Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

IV. Manuale școlare

Metodologia privind manualele școlare pentru învățământul preuniversitar, este în curs de aprobare prin ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului. Această metodologie are ca principal scop asigurarea unor manuale școlare corecte și de calitate, în conformitate cu planurile de învățământ și cu programele școlare în vigoare pentru fiecare disciplină/ modul de pregătire profesională.

De asemenea, prin elaborarea *Metodologiei privind manualele școlare pentru învățământul preuniversitar* s-a urmărit reformarea și reglementarea proceselor care vizează manualele școlare utilizate în sistemul național de învățământ preuniversitar, și anume:

- evaluarea/ reevaluarea și aprobarea proiectelor de manuale școlare;
- achiziționarea manualelor școlare noi și completare a stocurilor inițiale/ retipărire;
- utilizarea, în învățământul preuniversitar, exclusiv a manualelor școlare aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului;
- stabilirea titlurilor de manuale școlare care urmează a fi achiziționate pe baza fondurilor alocate de către MECT, precum și a celor achiziționate de pe piața liberă;
- întocmirea evidenței și gestionării manualelor școlare la nivel național, județean și de unitate de învățământ;
- gestionarea *Catalogului manualelor școlare valabile pentru învățământul preuniversitar*;
- procesul de evaluare/ reevaluare și aprobare a proiectelor de manuale școlare care urmează a fi achiziționate de pe piața liberă, în special pentru învățământul post-obligatoriu;
- utilizarea, în învățământul special, a manualelor școlare care au parcurs etapele procesului de elaborare, evaluare/ reevaluare, aprobare și retipărire a manualelor școlare pentru învățământul special;

- stabilirea responsabilităților ce revin celor implicați în procesele de evaluare/reevaluare a proiectelor de manuale școlare, de achiziționare a manualelor școlare noi, și în vederea completării stocurilor, precum și a procesului de gestionare a manualelor școlare.